

Kvůli padělaným výrobkům čelí spotřebitelé více rizikům než kdy předtím

- 8 % Čechů neúmyslně zakoupilo padělaný výrobek.
- Padělané výrobky mohou představovat závažná zdravotní a bezpečnostní rizika.
- 6,8 % dovozu EU – v hodnotě 121 miliard EUR – tvoří padělky.
- Na celém světě se obchoduje s padělanými léčivými v hodnotě 4 miliard EUR.

Podle studie s názvem [Evropští občané a duševní vlastnictví](#), provedené Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví, mají spotřebitelé stále potíže rozeznat pravé výrobky od padělků.

Až 1 z 10 (9 %) Evropanů uvádí, že byl při zakoupení padělku uveden v omyl, přičemž mezi jednotlivými členskými státy EU existují významné rozdíly. Země s nejvyšším podílem spotřebitelů uvedených v omyl jsou Bulharsko (19 %), Rumunsko (16 %) a Maďarsko (15 %). Oproti tomu Švédsko (2 %) a Dánsko (3 %) zaznamenaly v rámci EU nejnižší hodnoty. Česká republika se s 8 % spotřebitelů, kteří uvádějí, že byli při koupi padělaných výrobků oklamáni, nachází mírně pod evropským průměrem.

V globálním kontextu, kde vzkvétá elektronický obchod – podle Eurostatu v roce 2020 nakupovalo přes 70 % Evropanů on-line – je nejistota ohledně padělaných výrobků pro občany EU nadále důvodem k obavám. Podle uvedené studie **měla jedna třetina Evropanů (33 %) pochybnosti o pravosti zakoupeného výrobku.**

Podle [společné studie úřadu EUIPO a OECD](#) představují padělky 6,8 % dovozu EU v hodnotě 121 miliard EUR a mají dopad na každé odvětví: od kosmetiky a hraček, vína a nápojů, elektroniky až po oblečení, a dokonce pesticidy. Pro spotřebitele mohou představovat vážná zdravotní a bezpečnostní rizika, zejména kvůli expozici nebezpečným chemickým látkám, jakož i jiným hrozbám.

Během pandemie COVID-19 obavy z padělaných výrobků vzrostly. **Šíření padělaných léčiv,** jako jsou antibiotika a léky proti bolesti, a v poslední době i jiných zdravotnických výrobků, například osobních ochranných prostředků a roušek, tento jev zviditelnilo, jelikož porušitelé práv zneužívají nejistotu lidí ohledně nově vznikající léčby a vakcín.

Kromě zdravotních a bezpečnostních rizik vedou padělky často také k narušení bezpečnosti a finančním ztrátám.

Pro porušitele práv je výnosným trhem také digitální pirátství. V případě IPTV – televizního obsahu získávaného prostřednictvím internetového připojení – jsou ztráty značné.

Poskytovatelé nelegální IPTV v EU každý rok vydělají téměř 1 miliardu EUR a přitom poškozují tvůrce obsahu a legitimní podniky.

Trestná činnost v oblasti práv duševního vlastnictví je zisková činnost, na níž se podílejí organizované zločinecké skupiny, přičemž rozsáhlé důkazy svědčí o vazbách mezi paděláním a pirátstvím, jakož i jinou trestnou činností, jako je obchodování s drogami, obchodování s lidmi, kybernetická kriminalita nebo podvody.

Výkonný ředitel úřadu EUIPO **Christian Archambeau** v této souvislosti uvedl:

„Duševní vlastnictví je jedním z nejcennějších aktiv Evropy a klíčový prvek společenského a hospodářského oživení, zejména pro malé podniky. V důsledku pandemie COVID-19 je problém trestné činnosti v oblasti práv duševního vlastnictví pod drobnohledem, přičemž nárůst padělaných léčiv a lékařských výrobků dále ohrožuje zdraví a bezpečnost občanů. Jedná se o dlouhodobý problém, často propojený s jinými druhy nezákonných činností, který vyžaduje naléhavé, důkladné a koordinované kroky a který se v nedávné době znovu dostal mezi deset hlavních priorit EU v boji proti mezinárodní trestné činnosti.“

MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY A PORUŠOVÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Paděláním nejenže postihuje spotřebitele, ale také způsobuje značnou škodu hospodářství EU a zejména malým a středním podnikům. Podle [srovnávacího přehledu týkajícího se malých a středních podniků a duševního vlastnictví](#), vydaného úřadem EUIPO, **1 ze 4 malých a středních podniků v Evropě uvádí, že utrpěl újmu v důsledku porušení práv duševního vlastnictví, z toho 36,6 % jen v České republice.**

Společnosti vlastníci práva duševního vlastnictví, jako jsou ochranné známky nebo patenty, nahlásily ztrátu obrátu (33 %), poškození jejich dobré pověsti (27 %) a ztrátu konkurenční výhody (15 %) z důvodu porušení jejich práv.

V současnosti vlastní registrovaná práva duševního vlastnictví méně než 9 % všech malých a středních podniků v EU. Ovšem pro ty, kteří si duševní vlastnictví zaregistrovali, to má velký význam. Malé a střední podniky, jež vlastní práva duševního vlastnictví, jako jsou patenty, průmyslové vzory nebo ochranné známky, mají o 68 % vyšší příjmy na zaměstnance než ty, které je nevlastní, a jejich zaměstnanci pobírají vyšší mzdy.

S cílem zvýšit povědomí o hodnotě duševního vlastnictví a pomoci malým a středním podnikům posílit konkurenceschopnost na trhu zahájil úřad EUIPO ve spolupráci s Evropskou komisí a úřady členských států pro duševní vlastnictví program s názvem [Ideas Powered for Business](#), včetně [fondu pro MSP v hodnotě 20 milionů EUR](#). Tato iniciativa poskytuje příspěvky na služby oceňování duševního vlastnictví a hradí 50 % poplatků za přihlášku ochranné známky a průmyslového vzoru na vnitrostátní, regionální nebo unijní úrovni a v této nelehké době pomáhá tisícům malých a středních podniků s vypracováním jejich strategií v oblasti duševního vlastnictví.

O ÚŘADU EUIPO

[Úřad EUIPO](#) je decentralizovaná agentura EU sídlící ve španělském Alicante. Spravuje zápisy ochranných známek Evropské unie a zapsaných průmyslových vzorů Společenství, které zajišťují ochranu duševního vlastnictví ve všech členských státech EU. Úřad EUIPO vykonává

těž činnosti v rámci spolupráce s vnitrostátními a regionálními úřady duševního vlastnictví v EU.

[Evropské středisko pro sledování porušování práv duševního vlastnictví](#) bylo zřízeno v roce 2009 a jeho účelem je podporovat ochranu a prosazování práv duševního vlastnictví a pomáhat v boji proti rostoucí hrozbě porušování práv duševního vlastnictví v Evropě. Pod úřad EUIPO přešlo dne 5. června 2012 nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 386/2012.

Kontakt pro sdělovací prostředky

Odbor komunikace úřadu EUIPO

Telefon: +34 653 674 113

press@euipo.europa.eu